

PNEK c/o Atelier Nord Lakkegt. 55D, 0187 Oslo, Norge
tlf+47 23 300 300 www.pnek.no epost pnek@pnek.no

Kultur- og kirkedep.

22. 10. 2004

Kultur- og Kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

2004/2428-055

Oslo, 20. 10. 2004

KULTUR OG NÆRING, innspill til stortingsmelding om kultur og næring fra PNEK – Produksjonsnettverk for Elektronisk Kunst

Om PNEK

Produksjonsnettverk for Elektronisk Kunst (PNEK) PNEK er et landsomfattende nettverk for elektronisk kunst, organisert som et fireårig prosjekt finansiert av Norsk kulturråd. Nåværende prosjektperioden går ut våren 2005. Nettverket omfatter nodene BEK (Bergen senter for Elektronisk Kunst), Atelier Nord, NOTAM (Norsk Nettverk for Teknologi, Akustikk og Musikk), TEKS (Trondheim Elektroniske Kunstsenter) og io/LAB i Stavanger. PNEKs oppgave er å være en samlende ressurs for produksjon av elektronisk kunst i Norge, og virksomheten består i å koordinere ulike prosjekter og utveksle tekniske ressurser og faglig kompetanse på tvers av geografi og fagfelt. Produksjonsnettverk for elektronisk kunst har opparbeidet stor tillitt i kulturfeltet i den perioden prosjektet har eksistert. Tverrfaglige samarbeidsprosjekter som omfatter produksjon, forskning og formidling har vært nettverkets hovedsatsingsområde. PNEK har ført til at kompetanse på det tverrfaglige elektroniske feltet er hevet, og den fleksible, organisatoriske nettverkmodellen har allerede høstet anerkjennelse og interesse både nasjonalt og internasjonalt.

Det elektroniske kunstfeltet – en kreativ kulturnæring

Det elektroniske kunstfeltet føyer seg inn i betegnelsen "kreativ kulturnæring", og ligger stadig frempå med innovative fornyelsesstrategier innen kunst og ny teknologi. Det er likevel viktig å understreke at PNEK og nodene knyttet til nettverket er avhengig av offentlige støtte, og at fruktbare samarbeid med næringslivet ikke påvirker nettverkets viktigste inntektskilde som i utgangspunktet er offentlige midler. Det elektroniske kunstfeltet er lite institusjonalisert, og tradisjonelle arenaer for visning og mottakelse er ofte uklare i og med at nettverket først og fremst er aktive innad i en *produksjonsprosess*. Dette åpner for nye og viktige diskusjoner mellom kunstproduksjon og næringsliv: Kunsten trenger ikke alltid være et tydelig merke i miljøet rundt oss, men knytter seg snarere til kultur- og samfunnsmessig meningsproduksjon. Eksempler her er softwareproduksjon som open source, internett og øvrige elektroniske medier.

Det elektroniske kunstmiljøet knytter seg dessuten til en rekke aktiviteter som ikke føyer seg direkte til kunstproduksjon, og er en ressurs i utdannelsen av for eksempel programmerere i Norge. Dette gir stor effekt ut til næringslivet, som ofte endrer produkter og ideer fra kunstmiljøet og gir dem en kommersiell plattform. Her er det meget viktig å gå inn i nærmere dialog mellom nærings- og kunstliv for å finne alternativ finansiering, og overføre erfaring og kunnskap til aktuelle samarbeidspartnere. Dette gjelder virksomhet som for eksempel knytter

seg til forskning, opplæring, teknisk utvikling og teknisk support til ikke-kunstneriske prosjekter hvor det benyttes teknologi beregnet på kunst. Et eksempel som kan belyse dette er Trondheimsbaserte *Ekspertene i Team*, et tverrfaglig prosjekt ved NTNU der TEKS samarbeider med Institutt for datateknikk. Dette arbeidet har vært med på å bane vei for tettere samarbeid mellom forskning og kunstnerisk ekspertise, som igjen gir ringvirkninger for modeller og strategier i det kommersielle marked.

Produksjon og teknologisk utstyr

Utviklingen innenfor det elektroniske kunstfeltet skjer parallelt og i konstant dialog med den generelle teknologiske utviklingen. Feltet er innovativt og ligger ofte et hestehode foran i den teknologiske utviklingen og innholdsproduksjon av denne, for eksempel ved maskin- og programvareutvikling. Teknologisk utviklingsverktøy er imidlertid kostbart, og det er ønskelig med en styrking i samarbeid med næringsliv som har teknologi som hovedfokus, for å fremme denne produksjonen.

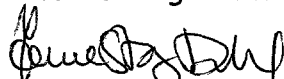
Teknologisk kunstproduksjon fremstiller (kunst)produkter som gjennom sine egenskaper kan bidra med å øke verdien av næringslivets produkter, og vil således tjene begge parter. Hoveddelen av det utstyret som brukes i kunstproduksjon er ikke spesifikk bare for kunsten, men benyttes også av forbrukere, forskningsfeltet og næringsliv. Det oppfordres derfor til økt samarbeid med f.eks. produsenter, selgere og utleiere av maskinvare og øvrig teknologi som monitører og projektorer til utveksling i kunstproduksjon.

Konklusjon

Det elektroniske kunstmiljøet er et ekspanderende, tverrfaglig felt. En investering i det elektroniske kunstmiljøet er en investering i et kreativt miljø, som også gir store ringvirkninger ut til næringslivet. Bedrifter som samarbeider med en kunstorganisasjon kan både forbedre sin posisjon i markedet, og også kommunisere nye budskap og verdier som når de går inn i samarbeid med Norges mest innovative, voksende kunstfelt.

Det er imidlertid viktig å understreke at kunsten har en egenverdi og uavhengighet, som neppe kan ivaretas av næringslivets kommersielle interesser. Hensikten med et tettere samarbeid mellom kunst- og næringsliv bør derfor ikke bli en diskusjon om hvordan man avlaster offentlige budsjetter. Dette vil i så fall ført til at kunstfeltet mister en inntektskilde og må arbeide for å skaffe nye. Det elektroniske kunstfeltet, som i utgangspunktet har marginalt med ressurser, skal ikke bruke disse på å fremskaffe nye økonomiske midler fordi andre går tapt. Kunstens oppgave ligger i å skape ny, interessant kunst som gir ringvirkninger ut i hele samfunnet.

Med vennlig hilsen for PNEK,

Janne Stang Dahl
koordinator